

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie Roazebosk

Opdrachtgever: Gemeente De Fryske Marren

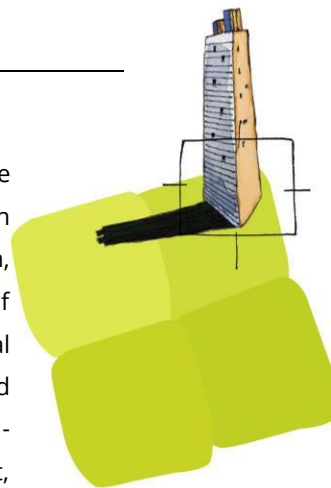
projectnummer: 552.00.09.01.00.03

Onderwerp: Ecologische inventarisatie Roazebosk

Datum: 31-07-2019

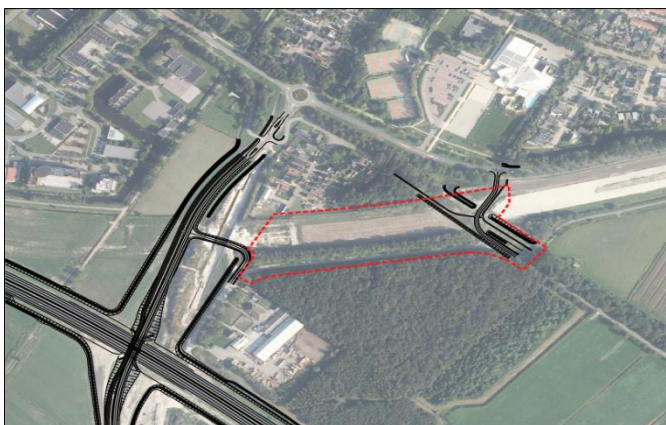
KADER

De gemeente De Fryske Marren heeft het plan om een strook grond die is vrijgekomen bij de herinrichting van knooppunt Joure (A7) opnieuw in te richten en wil het bestemmingsplan daartoe wijzigen. Om de uitvoerbaarheid van de herinrichting van het plangebied te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 14 mei 2019 bezocht door een ecooloog van Bügel-Hajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: licht bewolkt, droog, circa 17 °C en een zwakke wind. Een tweede bezoek heeft plaatsgevonden om de bosstrook te inventariseren op nesten en verblijfplaatsen. Dit bezoek vond plaats op 16 juli 2019, bij 24 °C, matige wind, onbewolkte hemel.

PLANGEBIED EN VOORGENOMEN ONTWIKKELING

Het plangebied betreft een gedeelte van de oude loop van de snelweg A7 dat overbodig is geworden bij de herinrichting van het knooppunt Joure. Het ligt direct ten zuiden van de bebouwde kom van Joure, tussen de straten Séwei, Hollandiastraat en Haulstersingel.

Plangebied (rood omlijnd). Kaart gemeente De Fryske Marren

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Het betreft het traject van de oude snelweg en aangrenzende grond met als westgrens de Hollandiastraat en als oostgrens de nieuwe verbinding tussen Haulstersingel en Séwei. Deze verbinding aan de oostzijde valt ook binnen het plangebied. Van noord naar zuid bestaat dit traject uit een met gras begroeide talud van een geluidswal, het traject van de voormalige snelweg, een smalle droogstaande greppel, een bosstrook en een zandpad.

Het asfalt van de snelweg is verwijderd, waardoor hier een grotendeels met gras- en kruiden begroeid zandig terrein is ontstaan. Nabij de westrand is een onbegroeid stuk zand aanwezig. Ten tijde van het veldbezoek was de nieuwe verbinding aan de oostzijde al gerealiseerd, bestaande uit een asfaltweg en aan weerszijden hiervan nieuw gegraven watergangen. Tevens is een brede watergang in de noordoosthoek aangelegd. Effecten van de aanleg hiervan zijn niet in deze inventarisatie opgenomen.

Het plan bestaat uit het aanbrengen van nieuwe houtige beplanting (bosplantsoen en bomenwei) op het voormalige snelwegtraject en aanleg van een aantal zandpaden als wandelpad en ruiterspad over een deel van de geluidswal, over het voormalige snelwegtraject en op vier plaatsen dwars door de bosstrook (zie figuur hieronder). Deze paden worden niet verhard en worden maximaal 1,5 meter breed. Op de vier plaatsen waar de paden de bosstrook doorsnijden, moet een aantal bomen worden geveld.

Alleen langs de verharde weg langs de oostrand is verlichting aanwezig; de overige paden blijven onverlicht.

Plan voor aanleg van paden in het gebied. Kaart gemeente De Fryske Marren

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

Impressie plangebied (foto's 14 mei 2019)

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) via Quickscanhulp.nl³ (© NDFF - quickscanhulp.nl 14-05-2019 09:41:49) blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om amfibieën, libellen, vogels en zoogdieren. De relevante soorten worden in onderstaande tekst behandeld.

De begroeiing van het voormalige snelwegtraject bestaat uit diverse grassen en kruiden, zoals ruw- en veldbeemdgras, gewone hoornbloem, akkervergeet-mij-nietje en raap- of koolzaad. Op en langs de wal is een ruigere vegetatie aanwezig met onder andere rietzwenkgras, riet, akkerdistel, grote brandnetel, stinkende gouwe en look-zonder-look. Dit zijn plantensoorten die duiden op zeer voedselrijke omstandigheden. Op de wal is op één plaats een groeiplaats van kleine pimpernel aangetroffen, een zeldzame plant die van nature alleen in de zuidelijke helft van Nederland voorkomt, en hier zal zijn uitgezaaid of verwilderd.

De bosstrook bestaat uit bomen tot circa 15 meter hoog, vooral zomereik en ruwe berk, en aan de randen struweel van onder andere wilg, braam, eenstijlige meidoorn en Amerikaanse vogelkers. Onder de bomen zijn weinig kruidachtige planten aanwezig.

In de nieuw aangelegde wateren aan de oostzijde in het plangebied is verspreid een begroeiing met waterplanten van voornamelijk smalle waterpest aanwezig. Ook waterviolier is hier aangetroffen, een plant die indiceert dat kwel optreedt. De oevers zijn deels nog onbegroeid. Op de begroeide delen staan voornamelijk soorten van zeer voedselrijke omstandigheden, zoals mannagras, pitrus en riet.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen en deze zijn ook niet bekend uit de omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl). Gezien de verstoorde en voedselrijke omstandigheden zijn deze ook niet te verwachten.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van verschillende soorten vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw, roek en enkele soorten roofvogels en uilen (Quickscanhulp.nl).

Bebouwing ontbreekt in het plangebied. Wel is een bosstrook met bomen aanwezig. Hierin zijn geen nesten aangetroffen die geschikt zijn als nestplaats voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nes-

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meest complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFF wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan in relatie tot het plangebied. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

ten zoals buizerd, sperwer of ransuil. Het plangebied vormt verder mogelijk een onderdeel van het foerageergebied van soorten roofvogels en uilen met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, sperwer, ransuil en kerkuil.

In en langs de watergangen in het plangebied kunnen enkele watervogels tot broeden komen, zoals meerkoet en wilde eend. Voor weidevogels is het terrein niet geschikt vanwege de besloten ligging door de houtige beplanting en wal aan weerszijden. In de bosstrook en bij de wal zijn tuinfluiter, zwartkop en grasmus aangetroffen. Deze en andere algemene soorten van bossen en parken kunnen hier ook tot broeden komen. Nesten van deze soorten zijn alleen in het broedseizoen beschermd.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van verschillende soorten vleermuizen bekend, waaronder gewone dwergvleermuis en laatvlieger (Quickscanhulp.nl). Bebouwing ontbreekt in het plangebied. Wel is een bosstrook met opgaande bomen aanwezig. Tijdens het veldbezoek op 16 juli zijn op de locaties waar de paden zijn gepland in stroken van 20 meter breed nader onderzocht. Daarbij zijn geen bomen aangetroffen met holtes, spleten of scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Het plangebied kan vanwege de aanwezige bosranden en gevarieerde begroeiing deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De wal en bosrand langs het snelwegtraject, en het zandpad door het bos langs de zuidrand vormen doorgaande lineaire structuren die kunnen fungeren als belangrijke vliegroute van vleermuizen.

Er zijn 14 soorten beschermde grondgebonden zoogdieren bekend in de omgeving (Quickscanhulp.nl). Twaalf daarvan zijn in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de verbodsartikelen van de Wnb. De niet-vrijgestelde soorten betreffen otter en boomarter. Er zijn geen nesten, graafsporen, pootafdrukken of uitwerpselen van deze dieren aangetroffen. In en nabij het plangebied ontbreken wateren met moerassen en ruig begroeide oeverzones, waardoor het niet geschikt is als leefgebied voor otter. De opgaande beplanting in het zuidelijke deel van het plangebied is mogelijk wel geschikt als verblijfplaats voor boomarter. Tijdens het veldbezoek op 16 juli zijn op de locaties waar de paden zijn gepland in stroken van 20 meter breed nader onderzocht. Daarbij zijn geen bomen aangetroffen met holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor boomarter. De beplanting, en in mindere mate ook de rest van het plangebied, is wel geschikt als foerageergebied voor deze soort. Voor andere niet-vrijgestelde soorten ontbreekt geschikt leefgebied.

In het plangebied komen naar verwachting een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten voor, zoals veldmuis, huisspitsmuis en haas. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van vijf soorten amfibieën (Quickscanhulp.nl). Het betreft algemene soorten, zoals bruine kikker en gewone pad, waarvoor in de provincie Fryslân bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb geldt. In de

wijdere omgeving (1-5 kilometer) is het voorkomen bekend van de niet-vrijgestelde soorten heikikker, poelkikker en rugstreeppad. Voor poelkikker en heikikker is in de nabije omgeving van het plangebied vrijwel geen geschikt voortplantingswater aanwezig en de nieuwe wateren binnen het plangebied zijn niet geschikt vanwege de schaarse oeverbegroeiing. Rugstreeppad heeft geïsoleerde, snel opwarmende wateren als voortplantingsbiotoop. Potentieel voortplantingswater is niet aanwezig in of in de nabijheid van het plangebied.

In de omgeving is het voorkomen van de beschermde libellensoorten groene glazenmaker en gevleete witsnuitlibel bekend (Quickscanhulp.nl). Groene glazenmaker leeft in wateren met krabbenscheervegetaties, en gevleete witsnuitlibel in heiden en moerasgebieden met vegetatierijke wateren. Voor deze soorten ontbreekt geschikt leefgebied in het plangebied.

Beschermde dieren uit andere soortengroepen zijn niet bekend uit de omgeving (Quickscanhulp.nl) en worden vanwege de aard van de inrichting ook niet verwacht

TOETSING

In het plangebied zijn geen nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (zoals buizerd, sperwer en ransuil) aangetroffen.

Op en nabij de locaties waar paden door de bosstrook zijn gepland zijn geen bomen met mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen of boommarter aangetroffen. Negatieve effecten op nest- en verblijfplaatsen van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, vleermuizen en boommarter zijn daarmee uitgesloten.

Voor bovengenoemde soorten is het plangebied wel geschikt als foerageergebied. Als gevolg van de ontwikkeling verandert het foerageergebied, maar met aanplant van extra houtige beplanting, het handhaven van grazige stroken langs wandelpaden en het zuidelijke zandpad blijft het gebied beschikbaar als foerageergebied van goede kwaliteit. Ten opzichte van de situatie van enkele jaren geleden dat hier een snelweg lag, is de kwaliteit van het gebied voor deze soorten sterk verbeterd. Daarnaast blijft in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied beschikbaar. Negatieve effecten op foerageergebied kunnen worden uitgesloten.

Langs de wal en langs het zandpad langs de zuidrand blijven doorgaande lineaire structuren in stand, zodat geen negatief effect optreedt ten aanzien van essentiële vliegroutes van vleermuizen.

Samengevat kunnen negatieve effecten ten aanzien van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, vleermuizen en grondgebonden zoogdieren zoals boommarter, worden uitgesloten.

Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van vogels in de omgeving worden verstoord. Dit is bij wet verboden. Verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen tijdens de bouwfase kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van het project kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden, geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

PROVINCIAAL RUIMTELIJK NATUURBELEID

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het provinciale NNN is uitgewerkt in Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerd 8 augustus 2018, provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

Tevens wordt hierin ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied buiten de NNN-gebieden. In dit kader zijn op de kaart Weidevogelgebieden gebieden aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft het Sneekermeergebied op een afstand van circa 4 kilometer ten noorden van het plangebied.

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 2 kilometer afstand ten westen van het plangebied en het dichtstbijzijnde weidevogelgebied op 1,6 kilometer ten zuiden van plangebied. Het plangebied heeft geen ecologische relatie met de beschermde gebieden.

TOETSING

Gezien de aard van de ontwikkeling, de terreinomstandigheden en de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde natuurgebieden op voorhand worden uitgesloten. Een AERIUS-berekening voor het bepalen van stikstofdepositie is niet noodzakelijk, omdat de terreininrichting nauwelijks gepaard zal gaan met de emissie van stikstofverbindingen (NO_x en NH_3) en het plangebied op ruime afstand van stikstofgevoelig Natura 2000-gebied ligt. Een extern effect als gevolg van stikstof kan worden uitgesloten. De ontwikkelingen zijn kleinschalig, voor een groot deel natuurgericht, en vinden plaats op ruime afstand van het NNN en weidevogelgebieden, waardoor hierop eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is, gezien de terreinomstandigheden en de aard van het plan, een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Er treden ten gevolge van het plan geen negatieve effecten op ten aanzien van beschermde soorten. Een ontheffing voor beschermde soorten in het kader van de Wnb is niet noodzakelijk.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wnb beschermde Natura 2000-gebieden en in het kader van het provinciaal ruimtelijk beleid beschermde natuurgebieden treden niet op. Het plan is op het punt van gebiedenbeleid niet in strijd met de Wnb. Ook is het plan op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat de geldende natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van de ruimtelijke ontwikkelingen niet in de weg staat.